

Home > Materialen > Afvalplan zeefzand

Ontwerp Circulair Materialenplan

Afvalplan zeefzand

Inspraak

Dit document is een onderdeel van het Ontwerp Circulair Materialenplan (ontwerp-CMP) voor de inspraakprocedure. Eenieder krijgt de gelegenheid om in deze periode verbeterpunten of suggesties aan te dragen voordat het CMP definitief wordt vastgesteld.

De Wet milieubeheer bepaalt dat voor het vaststellen van het CMP een procedure van inspraak moet worden gevolgd. Dit geldt niet voor alle onderdelen voor het CMP, maar wel voor de onderdelen die doorwerken in de besluiten van bevoegde gezagen. In het CMP staan deze teksten onder de kop 'Toetsingskaders'.

Zienswijzen op de toetsingskaders worden van een formele reactie voorzien in een reactienota. Daarin wordt aangegeven hoe de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve CMP, of worden argumenten gegeven voor waarom zienswijzen niet tot aanpassing hebben geleid. Zienswijzen op de toelichtende onderdelen worden wel bekeken op mogelijkheden om het CMP te verbeteren, maar worden niet van een formele reactie voorzien in de reactienota.

Een zienswijze indienen kan via het formulier op Platform Participatie (zie de link op circulairmaterialenplan.nl). Vermeld bij uw reactie de titel van het onderdeel van het CMP waar u op reageert, plus het paginanummer of paragraafnummer.

Pdf's ontwerp-CMP worden website

De definitieve tekst van het CMP wordt een website. Deze pdf's van het ontwerp-CMP geven een indruk van de opmaak van de toekomstige website, maar bevatten nog niet de bijbehorende functionaliteiten. Enkele tips voor het lezen van de pdf's:

- In deze pdf kunt u in de browser of de pdf-reader linksboven of rechtsboven een inhoudsgave uitklappen, genaamd 'inhoud' of 'bladwijzers'.
- Onderstippelde woorden in de tekst zijn begrippen waarvoor op de website in een uitklapkader de betekenis wordt gegeven. Zie in het ontwerp-CMP de begrippenlijst onder het deel 'Instrumenten'.
- De [[Interne links](#)] in het CMP worden in het ontwerp-CMP nog in blauw met rechte haken weergegeven, maar deze verwijzingen werken nog niet. De links worden op de website van het definitieve CMP werkend gemaakt.

Dit document is opgemaakt voor digitoegankelijkheid. Kunt u de tekst of afbeeldingen niet lezen? Neem dan contact op via 088-7977102 of het [contactformulier](#) van de helpdesk.

Status: Ontwerp Circulair Materialenplan voor inspraak

Afzender: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: januari 2025

Website: circulairmaterialenplan.nl

Home > Materialen > Afvalplan zeefzand

Afvalplan zeefzand

Dit afvalplan geeft het toetsingskader waar bevoegd gezag rekening mee moet houden bij het verlenen van vergunningen voor afvalverwerking en het grensoverschrijdend transport van zeefzand.

Leeswijzer

Het eerste deel van dit plan bevat de toetsingskaders voor het vergunnen van de verwerking van en het grensoverschrijdend transport van zeefzand. Bevoegde gezagen moeten bij het nemen van besluiten rekening houden met deze toetsingskaders.

Het tweede deel van dit plan geeft toelichting op de toetsingskaders in het eerste deel. Ook geeft het aanvullende informatie die van belang kan zijn bij het nemen van besluiten over het verwerken of het grensoverschrijdend transport van deze afvalstoffen.

Aan het einde is beschreven wat de toekomstplannen zijn voor de toetsingskaders van dit afvalplan. Kijk voor meer informatie over de verschillende ketenplannen en afvalplannen bij [[materialen](#)].

Inhoud

Toetsingskaders

1. Afbakening toetsingskaders
2. Toetsingskader hoogwaardig verwerken
  - 2.1. Mengen van afvalstoffen
  - 2.2. Minimumstandaard
3. Toetsingskader grensoverschrijdend transport

Toelichting

4. Toelichting op de afbakening
5. Toelichting op hoogwaardig verwerken
  - 5.1. Gescheiden houden en mengen van afvalstoffen
  - 5.2. Minimumstandaard
  - 5.3. Zeer zorgwekkende stoffen
6. Overige informatie
  - 6.1. Afvalstof of niet-afvalstof
  - 6.2. Terugwinnen van kritieke materialen
  - 6.3. BREF in relatie tot de minimumstandaard
  - 6.4. Bronvermelding

Toekomstplannen

Toetsingskaders

Dit deel van het plan beschrijft hoe bedrijven zeefzand moeten verwerken en wat daarbij de aandachtspunten zijn. Het bevat het toetsingskader voor het bevoegd gezag voor het vergunnen van het verwerken van deze afvalstoffen en het toetsingskader voor het toestaan van grensoverschrijdend transport door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Bevoegde instanties moeten bij het nemen van besluiten rekening houden met het CMP en dus met deze toetsingskaders (artikel 10.14 van de Wet milieubeheer).

De primaire doelgroepen waarvoor dit plan geschreven is, zijn zowel de bedrijven die deze afvalstoffen verwerken of grensoverschrijdend transporteren als het bevoegd gezag dat voor deze activiteiten toestemming moet verlenen. Die toestemming wordt verleend in een omgevingsvergunning voor het verwerken van de afvalstoffen of met een beschikking op een kennisgeving voor grensoverschrijdend transport. Voor de omgevingsvergunning zijn gemeenten en provincies het bevoegd gezag (namens hen vaak een omgevingsdienst). Voor de beschikking op de kennisgeving is dat de minister (namens de minister de ILT).

Omdat dit deel primair geschreven is voor afvalverwerkende bedrijven en het bevoegd gezag, worden specifieke technische en juridische termen gebruikt. Voor het lezen van dit deel is daarom een bepaalde mate van kennis over de afvalwetgeving, het proces van vergunningverlening en de regels voor grensoverschrijdend transport vereist. Voor lezers die niet tot de primaire doelgroep behoren en toch meer informatie over het verwerken van deze afvalstof willen lezen, zijn met name de paragrafen met toelichting interessant.

1. Afbakening toetsingskaders

De bepalingen van dit afvalplan gelden voor de volgende afvalstoffen:

Afvalstoffen	Toelichting
Sorteerzeefzand	Zeefzand dat ontstaat bij het afzeven van het fijne materiaal in sorteerinstallaties voor, maar niet uitsluitend, gemengd bouw- en sloopafval.
Voorzeefzand	Zeefzand dat ontstaat bij het voorzeven in een puinbreekinstallatie van steenachtige fracties uit bouw- en sloopafval of van de steenachtige fractie afkomstig van sorteerinstallaties.
Brekerzeefzand	Zeefzand dat ontstaat bij het breken van steenachtig afval in puinbreekinstallaties en na het breken wordt uitgezeefd.

Een uitgebreide toelichting op de afbakening staat in [paragraaf 4]. Onderdeel daarvan is een overzicht van afvalstoffen die lijken op de afvalstoffen van dit afvalplan, maar vallen onder andere afval- of ketenplannen.

2. Toetsingskader hoogwaardig verwerken

Om materialen beschikbaar te houden voor de economie is het van belang om afvalstoffen zo hoogwaardig mogelijk te verwerken. Voor hoogwaardige verwerking of vanuit de zorg voor mens en milieu is het soms nodig om verontreinigingen af te scheiden of afvalstoffen integraal te verwijderen. Voor de gewenste verwerking kan het noodzakelijk zijn om afvalstoffen gescheiden te houden. Onderstaande paragrafen gaan in op de volgende aspecten die van belang zijn het bij het vergunnen van het verwerken van zeefzand:

- vergunnen van mengen (2.1)
- de minimumstandaard (2.2)

2.1 Mengen van afvalstoffen

Mengen is in het Besluit activiteiten leefomgeving ([Bal](#)) aangewezen als een milieubelastende activiteit waarvoor in bepaalde gevallen een vergunning nodig is. Het gaat zowel over het mengen van afvalstoffen onderling als over het mengen met niet-afvalstoffen. Ook bij het

samenvoegen binnen één afvalcategorie kan sprake zijn van mengen en kan een vergunningplicht gelden.

De [[Beslisboom vergunningplicht mengen](#)] is een hulpmiddel om na te gaan of voor het mengen een vergunning is vereist. Daarnaast wordt in het [[hoofdstuk immobilisaat, vulstof of toeslagmateriaal](#)] beschreven wanneer een vergunning is vereist voor de productie van bouwstoffen uit afvalstoffen.

2.1.1 De afvalcategorieën

De afvalcategorieën uit bijlage II van Bal vormen de basis voor het gescheiden houden van afval en voor de vergunningplicht voor het mengen van afvalstoffen. Correct gescheiden houden van afvalstoffen waarborgt een latere (hoogwaardige) verwerking volgens de minimumstandaard. De [[minimumstandaard](#)] is daarom de basis voor de indeling in deze categorieën.

Onderstaande tabel verduidelijkt welke afvalstoffen onder welke afvalcategorie vallen.

Nr.	ga/nga*	Afvalcategorie Bal	Afvalstoffen die hieronder vallen
42	nga	Zeefzand met meer dan 50 mg/kg PAK, dat geen gevaarlijke afvalstof is, ontstaan bij: <ul style="list-style-type: none"> het afzeven van het fijne materiaal in sorteerinstallaties voor bouw- en sloopafval; of het voorzeven van steenachtige fracties uit bouw- en sloopafval in puinbreekinstallaties. 	Zeefzand met meer dan 50 mg/kg droge stof (verder PAK-rijk) dat <u>geen</u> gevaarlijke afvalstof is en afkomstig is uit de genoemde afvalverwerking.
112A	ga	Overige gevaarlijke afvalstoffen die niet op een stortplaats mogen worden gestort volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Circulair Materialenplan.	Zeefzand met meer dan 50 mg/kg droge stof (verder PAK-rijk) dat <u>we</u> een gevaarlijke afvalstof is en afkomstig is van dezelfde bronnen als in afvalcategorie 42 zijn genoemd.
43	nga	Zeefzand met niet meer dan 50 mg/kg PAK, dat geen gevaarlijke afvalstof is, ontstaan bij: <ul style="list-style-type: none"> het afzeven van het fijne materiaal in sorteerinstallaties voor bouw- en sloopafval; of het voorzeven van steenachtige fracties uit bouw- en sloopafval in puinbreekinstallaties. 	Zeefzand met niet meer dan 50mg/kg droge stof (verder PAK-arm) dat <u>geen</u> gevaarlijke afvalstof is en afkomstig is uit de genoemde afvalverwerking.

* ga = gevaarlijk afval; nga = niet-gevaarlijk afval

De wettelijke regels over hoe deze bedrijven hun afvalstoffen gescheiden moeten houden staan in [[paragraaf 5.1.1 'gescheiden houden van afvalstoffen'](#)].

2.1.2 Vergunnen van mengen

Het bevoegd gezag toetst een vergunningaanvraag voor het mengen aan het [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] en de daarin opgenomen toetsingskaders.

Dit plan bevat voor zeefzand de volgende specifieke bepalingen waarmee het bevoegd gezag in afwijking van de algemene toetsingskaders rekening moet houden:

Cat. Bal.	Vergunnen van mengen in relatie tot de afvalcategorieën
42 en 112A	Het bevoegd gezag kan in aanvulling op het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] geen vergunning verlenen voor het verlagen van de concentraties PAK10 in zeefzand tot 50 mg/kg droge stof of lager door mengen of verdunnen van PAK-rijk zeefzand.
112A en 112B	Het bevoegd gezag kan in afwijking van het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] alleen vergunning verlenen voor het mengen van het PAK-rijk zeefzand (afvalcategorie 112A) met andere brandbare afvalstoffen (afvalcategorie 112A of 112B) als het mengen en verwerken leidt tot: <ul style="list-style-type: none"> het vernietigen van de PAK's en vervolgens recycleren van het zeefzand; én

- het verwerken van alle andere te mengen afvalstoffen volgens hun minimumstandaard.

[Paragraaf 5.1.2] licht toe wat zowel de wetgeving als de toetsingskaders van het CMP concreet betekenen voor het vergunnen van het mengen van zeefzand.

2.2 Minimumstandaard

Het verwerken van zeefzand moet plaatsvinden in overeenstemming met onderstaande minimumstandaard(en). Dit betekent dat het bevoegd gezag ook voor hoogwaardiger vormen van verwerken vergunning kan verlenen, tenzij de minimumstandaard hiervoor specifieke beperkingen bevat.

Het bevoegd gezag kan alleen vergunning verlenen voor het verwerken van de afvalstoffen op een manier die laagwaardiger is dan de minimumstandaard als sprake is van uitzonderingsgevallen, zoals bijvoorbeeld bij calamiteiten of de aanwezigheid van bepaalde ZZ. Zie ook de [Leidraad gebruik minimumstandaard].

De volgende minimumstandaarden gelden voor het verwerken van zeefzand:

Deelstroom	Afvalstof	Minimumstandaard
a	PAK-rijk zeefzand (concentratie aan PAK10 > 50 mg/kg droge stof)	Reinigen, thermisch of extractief, waarbij de aanwezige PAK's (ofwel direct ofwel na te zijn afgescheiden) worden vernietigd resp. verwijderd. Vervolgens: <ul style="list-style-type: none"> • het van PAK's gereinigde zeefzand verder verwerken volgens b en • het reinigingsresidu verder verwerken volgens de minimumstandaard van het [Afvalplan residuen]. Het recyclen van PAK-rijk zeefzand tot grond of bouwstof zonder voorafgaande vernietiging van de aanwezige PAK is niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie.
b	PAK-arm zeefzand (concentratie aan PAK10 ≤ 50 mg/kg droge stof)	Recycling, eventueel voorafgegaan door reiniging. Vervolgens verwerken van het reinigingsresidu volgens de minimumstandaard van het [Afvalplan residuen].

Een toelichting op bovenstaande minimumstandaard(en) in relatie tot hoogwaardige verwerking staat in [paragraaf 5.2 'toelichting op hoogwaardige verwerking'].

Afvalstoffen met bepaalde ZZS

Bovenstaande minimumstandaard houdt rekening met de aanwezigheid van PAK's. Het kan zijn dat ook andere ZZS in de afvalstof zitten. Zowel de beschreven wetgeving als de toetsingskaders van [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] en [hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen] kunnen beperkingen stellen aan het verwerken van afvalstoffen met ZZS. Bij het beoordelen of een verwerking kan worden vergund, betreft het bevoegd gezag ook deze hoofdstukken. In [paragraaf 5.3 van dit plan] staat meer informatie en een overzicht van ZZS die in de afvalstof aanwezig kunnen zijn.

3. Toetsingskader grensoverschrijdend transport

Onderstaand toetsingskader is gebaseerd op het [hoofdstuk grensoverschrijdend transport]. Daarin staat het algemene toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor het grensoverschrijdend transport (verder: overbrenging) van afvalstoffen vanuit of naar Nederland die de ILT hanteert in het kader van de Europese verordening voor de overbrenging van afvalstoffen (EVOA).

In dit afvalplan is bovenstaande uitgewerkt tot een specifiek toetsingskader voor het beoordelen of het overbrengen van zeefzand is toegestaan. Indien dit specifieke toetsingskader afwijkt van het bepaalde in het hoofdstuk grensoverschrijdend transport, dan gaat het toetsingskader van dit afvalplan voor.

Op 20 mei 2024 is de gewijzigde [Verordening \(EU\) 2024/1157](#) in werking getreden. De gewijzigde EVOA (hierna nEVOA) treedt gefaseerd in werking. Tot 20 mei 2026 zijn de bepalingen

van [Verordening \(EU\) 1013/2006](#) nog van toepassing op het overbrengen van afval. In het [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)] wordt hier verder op ingegaan. Wanneer het in dit hoofdstuk specifiek gaat over bepalingen uit de gewijzigde EVOA is dit aangeduid met 'nEVOA'. In de overige gevallen staat er enkel 'EVOA'. Als de oude en nieuwe bepalingen dezelfde zijn maar bijvoorbeeld de artikelen anders genummerd zijn, dan is het artikel uit de gewijzigde EVOA als uitgangspunt genomen en het artikel uit de nog niet gewijzigde EVOA tussen haakjes gezet.

Mate van nuttige toepassing / elke mate van storten of anderszins verwijderen

Wanneer in onderstaande tekst wordt gesproken over 'de mate van nuttige toepassing' heeft dat betrekking op de afvalstof nadat ~~niet-materiaaleigen~~ afval is afgescheiden. Dit geldt ook voor de zinsnede 'elke mate van storten of anderszins verwijderen'. Ook dan gaat het over de afvalstof nadat niet-materiaaleigen afval is afgescheiden.

Afvalstoffen met bepaalde ZZS

Als in de afvalstoffen die worden overgebracht ZZS voorkomen, kan het nodig zijn om van onderstaande toetsingskader af te wijken. Bijvoorbeeld als er POP's inzitten waardoor de POP-verordening beperkingen stelt aan het verwerken. [[Paragraaf 5.3 'ZZS en overige zorgstoffen'](#)] van dit plan geeft een overzicht van ZZS die in de afvalstof aanwezig kunnen zijn. [[Hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] geeft een overzicht van de wetgeving rond het verwerken van afvalstoffen met ZZS en biedt toetsingskaders wanneer een verwerking doelmatig is. Dit kan ook van belang zijn bij het beoordelen van een kennisgeving voor grensoverschrijdend transport.

Reikwijdte van het toetsingskader, bezwaargronden en voorwaarden

Onderstaand toetsingskader geldt voor alle deelstromen voor zeezand zoals benoemd in [[de minimumstandaard](#)] van dit afvalplan. Waar nodig benoemt het toetsingskader bepaalde deelstromen afzonderlijk, omdat daarvoor afwijkende bepalingen of voorwaarden gelden.

Het toetsingskader geldt voor de volgende overbrengingen:

- het overbrengen van afval binnen de Europese Unie, en
- invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij toetsing aan de EVOA al direct leidt tot bezwaar, zie [[paragraaf 3.3.1. 'verbodsbepalingen'](#)] van het hoofdstuk 'grensoverschrijdend transport'.

Het toetsingskader geeft aan wanneer een overbrenging niet is toegestaan en of er specifieke bepalingen gelden. In alle overige gevallen is de overbrenging wel toegestaan. In de eerste tabel staan bezwaargronden voor 'overbrenging voor nuttige toepassing' (artikel 12 EVOA). In de tweede tabel staan bezwaargronden voor 'overbrenging voor verwijderen' (artikel 11 EVOA). Voor het overbrengen voor verwijderen geldt vanaf 21 mei 2026 dat artikel 11 nEVOA van toepassing is. Vanaf deze datum verlenen de bevoegde autoriteiten van verzending en van bestemming geen toestemming voor een overbrenging voor verwijderen, tenzij aan alle voorwaarden uit artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA is voldaan. Zie ook het [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)].

Nuttige toepassing waarvoor de overbrenging <i>niet</i> is toegestaan	Specifieke bepalingen en bezwaargronden
Voorbereiden voor hergebruik	Gezien de aard van de afvalstoffen niet van toepassing.
(Voorlopige nuttige toepassing gevolgd door) recycling voor deelstroom a	Tenzij de aanwezige PAK's worden vernietigd en verwijderd en bij de verwerking in het land van bestemming maatregelen zijn genomen die borgen dat de aanwezige PAK's niet in het milieu verspreid kan raken.
(Voorlopige nuttige toepassing gevolgd door) recycling voor deelstroom b	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Dit is het geval wanneer minder wordt gerecycled dan gangbaar is bij verwerking van PAK-arm zeezand in Nederland (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).
Andere nuttige toepassing	Omdat hoogwaardiger verwerken in de vorm van recycling (voor PAK-rijk zeezand na vernietiging of verwijdering van de PAK) mogelijk is (bezwaargrond artikel 12 lid 1 onder a, b en/of e nEVOA (artikel 12 lid 1 onder a en bij overbrenging naar Nederland artikel 12 lid 1 onder k EVOA)).

	Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten bate van opvulling of nuttige toepassing in de diepe ondergrond, als mede het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvul- of stabilisatiemateriaal.
--	--

Verwijderen waarvoor de overbrenging <i>niet</i> is toegestaan	Specifieke bepalingen en bezwaargronden
Alle vormen van (voorlopig) verwijderen behalve storten	Omdat hoogwaardiger verwerken in de vorm van nuttige toepassing mogelijk is (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a EVOA)).
Storten	Omdat hoogwaardiger verwerken mogelijk is, en/of <ul style="list-style-type: none"> • op grond van <u>nationale zelfvoorziening</u>, en • bij overbrenging naar Nederland op grond van nationale wettelijke bepalingen (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a en b EVOA)).

Toelichting

Dit deel van het plan geeft toelichting op de toetsingskaders. Ook geeft het aanvullende informatie die van belang kan zijn bij het nemen van besluiten over het verwerken of het grensoverschrijdend transport.

Het gehele plan, en dus ook de toelichting, gaat over afvalstoffen. Daarom is ook de vraag belangrijk wanneer sprake is van een afvalstof of niet. In [[paragraaf 6.1 'afvalstof of niet-afvalstof'](#)] staat hierover specifieke informatie.

4. Toelichting op de afbakening

Dit afvalplan focust op zeefzand dat afkomstig is van twee processen. Het eerste proces is het sorteren van gemengd bouw- en sloopafval. In dit sorteerproces kan ook verwerking van gelijkaardig bedrijfsafval en grof huishoudelijk afval plaatsvinden. Het tweede proces is het breken van steenachtige afvalstoffen in een brekerinstallatie. Bij deze processen komt op verschillende momenten 'zeefzand' vrij.

Alle hieronder beschreven zeefzand-soorten vallen onder de reikwijdte van dit afvalplan.

Sorteerzeefzand

Bij het zeven van afval in een sorteerinstallatie ontstaat een zeeffractie. De hoofdzakelijk minerale zeeffractie wordt sorteerzeefzand genoemd. Deze fractie kan hoge concentraties verontreinigingen (PAK, sulfaat en organische materiaal) bevatten.

Voorzeefzand en brekerzeefzand

De steenachtige fractie die bij het sorteren ontstaat (beton en metselwerk) wordt verder verwerkt in een puinbreker. Deze installatie verwerkt ook steenachtige afvalstoffen die aan de bron gescheiden zijn gehouden. In puinbrekers die voorzien zijn van een voorzeef ontstaat (breker)voorzeefzand. Voorzeefzand kan verontreinigd zijn met PAK en sulfaat en kan organisch materiaal bevatten. Zeefzand ontstaat ook tijdens het breken. Dat is brekerzeefzand.

(Breker)voorzeefzand heeft een korrelfractie van 0 tot 10 mm en komt meestal niet meer separaat vrij maar wordt toegevoegd aan het gebroken materiaal als het voldoet aan de [BRL 2506](#) (Recyclinggranulaten voor toepassing in beton, wegenbouw, grondbouw en werken). In dit afvalplan wordt er echter nog niet vanuit gegaan dat dat altijd mogelijk is of gebeurt.

(Breker)voorzeefzand valt dus nog steeds onder de reikwijdte van dit afvalplan, maar vanzelfsprekend alleen voor zover het als aparte fractie vrijkomt.

De relatie tussen zeefzand en grond

Het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) maakt onderscheid in grond en bouwstof. Sorte- en brekerzeefzand moet worden beschouwd als bouwstof. Zeefzand komt voornamelijk vrij bij het sorteren van bouw- en sloopafval en heeft als zodanig geen relatie met bodemmateriaal. Om dit sorteerzand als bouwstof te kunnen toepassen, moet de kwaliteit worden getoetst aan de normen voor het toepassen van niet-vormgegeven bouwstoffen, tenzij het aandeel grond in het sorteerzeefzand groter is dan 20%.

Het afzeven kan ook bedoeld zijn om bodemdeeltjes af te zeven. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het zeven van een bodemlaag waarin veel puin aanwezig is of het afzeven van aanhangende grond uit groenafval. In dergelijke gevallen heeft het uitgezeefde zand wel een relatie met bodemmateriaal en dient het zand als grond te worden beschouwd. Deze gezeefde fractie valt niet onder het afvalplan 'zeefzand', maar onder het plan 'grond'.

Zand dat vrijkomt bij een zandscheidingsinstallatie of extractieve reiniging van zeefzand wordt eveneens beschouwd als grond. Dit zand is gebruikt om beton en bakstenen te maken, waarbij het zand dus in een product is opgesloten en het zand komt na bewerking weer vrij. Dit zand kan normaliter gewoon een bodemfunctie vervullen. In dit geval moet de kwaliteit getoetst worden aan de normen van het Bbk voor grond. In dat geval is het afvalplan 'grond' van toepassing. Het zeefzandreinigingsresidu is niet te beschouwen als grond als het geen minerale fractie is of als het teveel bodemvreemd materiaal bevat.

Afvalstoffen die vergelijkbaar zijn, maar onder andere plannen vallen

Onderstaande afvalstoffen zijn enigszins vergelijkbaar met de afvalstoffen uit dit plan, maar vallen onder andere plannen (niet limitatief):

Afvalstoffen	Afvalplan, ketenplan of afvalhiërarchie
Gemengd bouw- en sloopafval	[Afvalplan bouw- en sloopafval gemengd]
Gemengde sorteerfracties uit de verwerking van bouw- en sloopafval, daarmee in samenstelling vergelijkbaar bedrijfsafval, daarmee in samenstelling vergelijkbaar (grof) huishoudelijk restafval en het bij particulieren vrijkomende (ongesorteerd) verbouwingsafval	[Afvalplan bouw- en sloopafval gemengd]
Steenachtig materiaal	[Afvalplan steenachtig materiaal]
Residu dat vrijkomt bij het reinigen van zeefzand	[Afvalplan residuen]
Materiaal dat voldoet aan de bepalingen van de definitie van 'grond' in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit, zoals grond van het zeven van een bodemlaag met puin of zoals zand van een zandscheidingsinstallatie of een zandreinigingsinstallatie	[Afvalplan grond]

Euralcodes die een relatie hebben met dit plan (indicatief)

De volgende euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit afvalplan: 191209; 191211*.

Deze opsomming is indicatief. Euralcodes kunnen namelijk relevant zijn voor meerdere keten- of afvalplannen. Uitsluitend paragraaf 1 van dit afvalplan bepaalt wat onder dit plan valt en niet deze opsomming van euralcodes.

5. Toelichting op hoogwaardig verwerken

5.1 Gescheiden houden en mengen van afvalstoffen

Voor mengen is in veel gevallen een vergunning nodig (zie de [[Beslisboom vergunningplicht mengen](#)]). De minimumstandaard en de afvalcategorieën uit bijlage II van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vormen de basis voor de regels voor het gescheiden houden van afvalstoffen. In [[paragraaf 2.1.2 'vergunnen van mengen'](#)] is het toetsingskader opgenomen voor het vergunnen van het mengen van zeefzand. Wanneer sprake is van 'mengen' staat beschreven in [[paragraaf 4.1 'definitie van mengen'](#)] van hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen'.

5.1.1 Gescheiden houden van afvalstoffen

Onderstaand overzicht vat samen wanneer bedrijven of andere doelgroepen een verplichting hebben rond het gescheiden houden van zeefzand. Soms is het een directe wettelijke verplichting en soms een afgeleide van het feit dat 'mengen' een milieubelastende activiteit is. Wil iemand die een plicht heeft om afvalstoffen gescheiden te houden deze toch samenvoegen, dan is sprake van mengen.

Situatie	Wettelijke verplichting (direct of afgeleid)
Gescheiden houden van bouw- en sloopafval op de bouw- en slooplocatie	Op bouw- en slooplocaties van ~~bouwwerken~~ geldt geen wettelijke verplichting tot gescheiden houden en gescheiden afvoeren van zeefzand dat vrijkomt bij het feitelijk verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken (<i>art. 7.24, 7.25 en 7.26 Besluit bouwwerken leefomgeving</i>).
Gescheiden houden van ~~bedrijfsafvalstoffen~~ en gevaarlijke ~~afvalstoffen~~ (<i>algemeen</i>)	Bedrijven moeten PAK-arm zeefzand, PAK-rijk zeefzand en zeefzand dat gevaarlijk afval is gescheiden houden en gescheiden afvoeren van ander afval, tenzij zij vergunning hebben voor mengen (<i>art. 3.195 en art. 3.196 Bal en hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen'</i>), tenzij het gaat om zeefzand dat op basis van par. 3.2.25 'toepassen van bouwstoffen' van het Bal mag worden toegepast. Voor het mengen van niet-toepasbaar zeefzand is een vergunning nodig. [Hoofdstuk mengen van afvalstoffen] van het CMP en [paragraaf 2.1 'vergunnen van mengen'] van dit afvalplan bevatten het toetsingskader voor het vergunnen van mengen.

Gescheiden houden tijdens inzamelen	Inzamelers moeten zeefzand dat gescheiden wordt afgegeven altijd per afvalcategorie gescheiden houden (<i>art. 1b. Besluit inzamelen afvalstoffen</i>).
-------------------------------------	---

5.1.2 Toelichting op mengen van afvalstoffen

Bij het verwerken van afval vindt vaak ook mengen plaats met ander afval of met niet-afval. Voor het beoordelen van 'mengen' zijn het [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] en de daarin opgenomen toetsingskaders de basis. Daar moet het bevoegd gezag altijd rekening mee houden.

In het hoofdstuk komt een aantal specifieke situaties van mengen aan bod, zoals bijvoorbeeld:

- [[paragraaf 4.2.6 'mengen en bouwstoffen'](#)]
- [[paragraaf 4.2.2 'mengen van gevaarlijk afval'](#)]
- [[paragraaf 4.2.4 'mengen van POP-houdende afvalstoffen'](#)] en/of [[paragraaf 4.2.3 'mengen van afvalstoffen die PBT- of vPvB-stoffen of stoffen van 'gelijkwaardige zorg' bevatten](#)]

Kijk altijd bij alle toetsingskaders van het hoofdstuk of deze op het mengen van zeefzand van toepassing zijn.

De essentie van het vergunnen van het mengen van zeefzand is dat verwerking conform de minimumstandaard mogelijk moet blijven na het mengen. Voor zeefzand betekent dat het volgende:

- Het bevoegd gezag kan geen vergunning verlenen voor het mengen van PAK-rijk zeefzand (afvalcategorie 42 of 112A) met andere (afval)stoffen tot zeefzand met een PAK-concentratie ≤ 50 mg/kg. Dit toetsingskader is een aanvulling op die van het [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)].
- Het bevoegd gezag kan alleen vergunning verlenen voor het mengen van PAK-rijk zeefzand (afvalcategorie 42 of 112A) met andere afvalstoffen of niet-afvalstoffen als het verwerken leidt tot:
  - het vernietigen van de PAK's en vervolgens recyclen van het zeefzand; én
  - alle andere te mengen afvalstoffen volgens hun minimumstandaard verwerkt worden.
 Voor het mengen van te verbranden afvalstoffen (binnen afvalcategorie 112) is dit een afwijking van het [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)].
- Het bevoegd gezag kan wel vergunning kan verlenen voor het mengen van PAK-arm zeefzand binnen afvalcategorie 43 ten behoeve van recycling. Dat geldt ook voor het mengen met andere (afval)stoffen, voor zover aan de minimumstandaard wordt voldaan.
- Als zeefzand extractief gereinigd is, is sprake van grond. Een toelichting op het mengen van grond is opgenomen in [[paragraaf 5.1.2 'toelichting op mengen van afvalstoffen](#)] van het 'Afvalplan grond'.

5.2 Toelichting op de minimumstandaard

De onderstaande tabel vat de verwerkingsopties samen die op basis van de minimumstandaard vergund kunnen worden. De paragrafen onder de tabel geven meer uitleg en detail op die verschillende verwerkingsopties en geven ook meer informatie over de minimumstandaard uit paragraaf 2.

Afvalhiërarchie	Samenvatting
<u>Hergebruik</u> (als vorm van preventie)	Gezien de aard van de afvalstof is hergebruik (zoals bedoeld in de definitie van 'hergebruik') geen optie.
<u>Voorbereiden voor hergebruik</u>	Gezien de aard van de afvalstof is voorbereiden voor hergebruik (zoals bedoeld in de definitie van 'voorbereiden voor hergebruik') geen optie.
<u>Recyclen</u>	PAK-arm zeefzand moet (op een residu van extractief reinigen na) worden gerecycled. Dat kan op verschillende manieren. Soms is vooraf reinigen nodig. Ook PAK-rijk zeefzand moet worden gerecycled na eerst extractief of thermisch te zijn gereinigd van PAK.
<u>Andere nuttige toepassing</u>	Andere nuttige toepassing van zeefzand is laagwaardiger dan de minimumstandaard en niet toegestaan. Daarmee is bijvoorbeeld de inzet als opvulmateriaal niet toegestaan.
<u>Verbranden als vorm van verwijderen</u>	Andere nuttige toepassing van zeefzand is laagwaardiger dan de minimumstandaard en niet toegestaan. Bovendien is zeefzand onbrandbaar.

Storten	Voor zeefzand geldt een stortverbod.
---------	--------------------------------------

5.2.1 Voorbereiden voor hergebruik

Gezien de aard van de afvalstof is 'voorbereiden voor hergebruik' van zeefzand (in de zin van de definitie) geen optie omdat zeefzand niet weer gebruikt wordt voor het oorspronkelijke doel. Zeefzand is een restproduct uit de afvalverwerking. De verschillende wijzen waarop zeefzand nuttig kan en mag worden toegepast vallen onder recycling.

5.2.2 Recyclen

Het beleid voor zeefzand is gericht op het recyclen van de minerale fractie. Bij zeefzand met hoge PAK-gehalten moeten eerst de PAK's worden afgescheiden. De minimumstandaard voor zeefzand sluit aan bij het streven naar het nuttig toepassen van afvalstoffen op een zo hoogwaardig mogelijke wijze en met zo min mogelijk verlies aan kwaliteit. Het recyclen van zeefzand vermindert het gebruik van primaire grondstoffen. De minimumstandaard voor zeefzand is gebaseerd op technieken die operationeel zijn.

PAK-arm zeefzand

Bij het recyclen van PAK-arm zeefzand ontstaat een niet-vormgegeven bouwstof. Bij het zeven of anderszins scheiden van het zeefzand kan een zandfractie ontstaan die op grond van het Besluit bodemkwaliteit moet worden beschouwd als grond (zie daarvoor het infokader over [\[de relatie tussen zeefzand en grond\]](#) eerder in dit plan).

Sorteerzeefzand zal in veel gevallen moeten worden gereinigd alvorens het gerecycled kan worden. Brekerzeefzand is daarentegen minder vaak verontreinigd. Uit het rapport 'Onderzoek concretisering mate van nuttige toepassing' (RHDHV, 2022) blijkt dat meerdere verwerkers voldoende capaciteit hebben voor het verwerken van PAK-arm afval. De PAK-arme fractie wordt geschikt gemaakt voor afzet in beton, ongebonden funderingsmateriaal en, indien niet anders mogelijk, immobilisatie. Immobilisatie is de duurste afzetroute en heeft daardoor niet de voorkeur van marktpartijen.

PAK-rijk zeefzand

PAK-rijk zeefzand bevat PAK10 in een concentratie van meer dan 50 mg/kg droge stof. De minimumstandaard voor dit zeefzand verplicht het verwijderen of vernietigen van de aanwezige PAK's. De grens van 50 mg/kg aan PAK is ontleend aan de maximale samenstellingswaarde voor bouwstoffen uit de Regeling bodemkwaliteit 2022 (RBK 2022). Om wegmengen van verontreiniging met PAK tegen te gaan, stelt het toetsingskader voor mengen van [\[paragraaf 2.1.2\]](#) van dit plan expliciet dat de genoemde grens van 50 mg/kg droge stof niet door mengen of verdunnen van PAK-rijk zeefzand mag worden bereikt.

Uit eerdergenoemd rapport van Royal HaskoningDHV blijkt dat PAK-rijk (sorteer)zeefzand naast PAK's vaak ook asbest, ZZS, gips (sulfaat) en diverse niet-minerale deeltjes bevat zoals isolatiematerialen, hout en kunststoffen. Deze verontreinigingen beperken de afzetmogelijkheden voor thermisch gereinigd zeefzand. Een deel van de verontreinigingen is te voorkomen door de volgende twee maatregelen:

- Het hanteren van een maximale zeefmaat van 10 à 15 millimeter voor sorteerzeefzand in sorteerinstallaties voor bouw- en sloopafval.
- Het gescheiden houden van sorteerzeefzand uit sorteerinstallaties voor bouw- en sloopafval wanneer de sorteerlijn grof-stedelijk afval sorteert.

Nuttige toepassing als bouwstof op stortplaatsen

De minimumstandaard staat recycling van PAK-arm zeefzand op stortplaatsen toe. Het gebruik van PAK-arm zeefzand als bouwstof op een stortplaats is alleen aan te merken als recycling als:

- de afvalstoffen worden gebruikt voor de aanleg van noodzakelijke voorzieningen op de stortplaats én
- in de plaats komen van andere materialen of componenten die voor die functie hadden moeten worden gebruikt én
- de betreffende voorzieningen niet met ter verwijdering aangeboden stortmateriaal kunnen worden gerealiseerd omdat ze bijvoorbeeld niet worden aangeboden.

In alle andere gevallen is sprake van storten. Dit is voor PAK-arm zeefzand in strijd met de minimumstandaard.

Daarnaast geldt voor het toestaan van de inzet als bouwstof op stortplaatsen dat

- het moet gaan om materiaal dat voldoet aan de kwaliteitseisen van het Bbk (zie paragraaf 4.123 en/of 4.124 van het Bal); én
- wordt voldaan aan [[paragraaf 3.3.2 'nuttige toepassing op stortplaatsen'](#)] van hoofdstuk 'storten of nuttig toepassen' en [[paragraaf 1.8.4.1 'gebruik in een stortplaats'](#)] van de 'Leidraad indelen verwerkingshandelingen'.

5.2.3 Andere nuttige toepassing

Het verwerken van zeefzand door '~~andere nuttige toepassing~~' voldoet niet aan de minimumstandaard. Het inzetten van zeefzand voor het opvullen van mijnen en groeves aan de oppervlakte of het stabiliseren van ondergrondse cavernes (of de uitvoer daartoe) is dus niet toegestaan.

5.2.4 Verbranden als vorm van verwijderen

Het verbranden van zeefzand voldoet niet aan de minimumstandaard. Verbranden van zeefzand is bovendien geen optie, omdat zeefzand geen brandbare afvalstof is.

5.2.5 Storten

Voor zeefzand geldt een stortverbod op grond van artikel 1, eerste lid, categorie 30, van het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#).

Bij het gebruik van zeefzand als bouwstof op een stortplaats is geen sprake van het storten. Dit is reeds beschreven in [[paragraaf 5.2.2](#)] van dit plan.

Zeefzand dat extractief gereinigd is moet worden beschouwd als grond. Voor grond geldt een stortverbod op grond van artikel 1, eerste lid, categorie 31, van het Bssa. Het storten van een partij grond is alleen toegestaan als het bedrijf de grond bij de stortplaats aanbiedt met een verklaring als bedoeld in de ministeriële regeling op grond van artikel 1a Bssa, waaruit blijkt dat de grond niet-reinigbaar en niet koud-immobiliseerbaar is.

5.3 Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en overige zorgstoffen

Van de ZZS in onderstaande tabel is bekend¹ dat ze in zeefzand kunnen voorkomen in concentraties boven de concentratiegrenswaarde in [[tabel 1](#)] van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen'. Als dat het geval is, moet bij het beoordelen van de vergunbaarheid van een nuttige toepassing van de afvalstof het toetsingskader van [[hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] betrokken worden.

Regels voor specifieke ZZS

Voor veel zorgstoffen gelden Europese regels. Bevat een afvalstof een stof die onder het Verdrag van Stockholm is aangemerkt als persistente organische verontreinigende stof (persistent organic pollutant, POP), dan moet de verwerking op de eerste plaats voldoen aan de [POP-verordening](#). In geval van recyclen tot materialen die op de markt worden gebracht (als niet-afvalstof), kunnen de POP-verordening, de [REACH-verordening](#) en productregelgeving beperkingen inhouden voor de aanwezigheid van een zorgstof. In de tweede kolom van onderstaande tabel is aangegeven of de betreffende ZZS is opgenomen in de POP-verordening of op de kandidaten-, restrictie- of autorisatielijst van REACH. Zie ook [[paragraaf 3.2 'wetgeving gericht op uitfaseren en beperken van gebruik'](#)] van het van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen'.

Acceptatie- en verwerkingsbeleid afvalverwerkers

Afvalverwerkers moeten aandacht besteden aan ZZS in de acceptatie- en verwerkingsprocedures (A&V), zie de [[Leidraad vergunningverlening](#)]. Bij het aanvragen van een vergunning maken afvalbedrijven en het bevoegd gezag per geval een afweging welke ZZS en andere zorgstoffen

---

¹ Bron: SGS Intron, 2019, ZZS in afvalstoffen.

relevant zijn in een specifieke situatie. Onderstaand overzicht kan als startpunt worden gebruikt om een indicatie te krijgen welke ZZS aandacht vragen, maar is niet limiterend. ZZS en andere zorgstoffen kunnen al bij lage concentraties relevant zijn voor de wijze waarop afvalstoffen verwerkt kunnen of mogen worden, bijvoorbeeld doordat bij de verwerking emissies naar bodem, water of lucht optreden. Zie ook de webpagina '[aanpak van zeer zorgwekkende stoffen](#)' (IPLO) en de [ZZS-navigator](#) van het RIVM.

Afvalstof of niet-afvalstof

ZZS en overige zorgstoffen kunnen ook relevant zijn bij het beoordelen of sprake is van een afvalstof of niet-afvalstof. Zie hiervoor het [\[hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof\]](#).

Overzicht van relevante ZZS

Onderstaande tabel geeft een overzicht (niet-limitatief) van ZZS die boven de concentratie-grenswaarde in [\[tabel 1\]](#) van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen' aanwezig kunnen zijn in zeefzand. Het betreft een momentopname van beschikbare kennis. Op enig moment kan nieuwe informatie beschikbaar komen, door nieuwe of betere metingen maar ook doordat het gebruik van zorgstoffen in grondstoffen en producten verandert.

ZZS	Regelgeving	Afvalstoffen en omschrijving
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's)	REACH-bijlage XVII (restrictie 50)	In sorteerzeefzand afkomstig van resten teerhoudend dakafval, roet en/of creosoot hout.

6. Overige informatie

6.1 Afvalstof of niet-afvalstof

In een circulaire economie gaan zo min mogelijk materialen verloren. Voor steeds meer residuen, gebruikte producten of afvalstoffen wordt een veilige, zinvolle en zo hoogwaardig mogelijke toepassing gezocht. Daarbij wordt steeds vaker de vraag gesteld of een materiaal een afvalstof is, of nog moet blijven. Voor het werken met afvalstoffen gelden namelijk specifieke regels en vaak is ook een specifieke vergunning vereist in verband met de veiligheid voor mens en milieu. Bovendien mag niet zomaar elk bedrijf met afvalstoffen werken en ook bij (grensoverschrijdend) transport is de status van belang.

Het begrip 'afvalstof' moet ruim worden uitgelegd. In beginsel kan elke stof of elk voorwerp een afvalstof zijn, wanneer de houder zich daarvan ontdoet, wil of moet ontdoen. Meer informatie over het zelf maken van deze beoordeling, is te vinden in [\[hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof\]](#) van het CMP en de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#).

Altijd afval

De materialen behandeld in dit afvalplan zijn altijd afval. Echter, na verwerking kan opnieuw gekeken worden naar de afvalstatus van het materiaal. Als bijvoorbeeld na uitsorteren van eventuele monostromen de vraag afvalstof of niet-afvalstof wordt gesteld, moet daarvoor naar het betreffende keten- of afvalplan van dat materiaal gekeken worden.

6.2 Terugwinnen van kritieke materialen

Kritieke materialen zijn grondstoffen als metalen en mineralen die van significante economische waarde zijn en waarvoor een verlaagde leveringszekerheid bestaat omdat de EU in hoge mate afhankelijk is van niet-EU landen. In sommige afvalstoffen zitten deze kritieke materialen. Uit bepaalde afvalstoffen kunnen deze materialen worden teruggewonnen of zijn daartoe ontwikkelingen gaande. We spreken dan van 'potentieel terugwinbare kritieke materialen'.

Zeefzand bevat naar verwachting geen potentieel terugwinbare kritieke materialen. Deze afvalstof wordt in het rapport 'Terugwinpotentieel secundaire kritieke grondstoffen op basis van afvalplannen in het LAP3' (TNO, 2023) niet genoemd als kansrijke afvalstof hiervoor.

In [paragraaf 2.3.6 'kritieke materialen en hoogwaardigheid'] van hoofdstuk 'recycling van afvalstoffen' van het CMP staat meer informatie over kritieke materialen in relatie tot afvalverwerking.

6.3 BREF in relatie tot minimumstandaard

De minimumstandaard voldoet aan de BBT-referentiedocumenten (BREF's) die zijn opgesteld in het kader van de Richtlijn industriële emissies (RIE) en voorheen in het kader van de in de RIE opgenomen IPPC-richtlijn. In het rapport [rapport] is het resultaat van deze toetsing weergegeven.

Deze toets wordt uitgevoerd zodra de minimumstandaarden vaststaan. Dat is pas na het verwerken van de inspraak op het ontwerp-afvalplan.

6.4 Bronvermelding

Voor dit onderdeel van het CMP zijn de volgende documenten gebruikt:

- RoyalHaskoning DHV (2022b). [Onderzoek concretisering mate van nuttige toepassing](#).
- TNO (2023). [[Terugwinpotentieel secundaire kritieke grondstoffen op basis van afvalplannen in het LAP3](#)].
- SGS Intron (2019). [ZZS in afvalstoffen – update 2019](#).

Toekomstplannen

Het beleid en de kennis over circulaire economie is in ontwikkeling. Nieuwe beleidsintenties, wijzigingen van bestaand beleid of wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen allemaal leiden tot aanpassingen van het CMP. Het CMP wordt daarom regelmatig geactualiseerd.

Ontwikkelingen op het onderwerp [[immobiliseren](#)] van het CMP kunnen op termijn gevolgen hebben voor de toetsingskaders van dit afvalplan.

Meer informatie over de ontwikkeling van het CMP en hoe stakeholders daarbij worden betrokken leest u in het [[hoofdstuk wat is het CMP](#)].